A MUNKAJOGI RENDSZERVÁLTOZÁSTÓL NAPJAINKIG
A MAGYAR KÖZSZOLGÁLATI SZABÁLYOZÁS 30 ÉVE

30 ÉV – 30 KÖZSZOLGÁLATI SZABÁLY?
VISSZA AZ ALAPOKHOZ!

KONFERENCIA
A MAGYAR MUNKAJOGI TÁRSASÁG
SZERVEZÉSÉBEN

BOROS PÉTERNÉ MKKSZ ELNÖK

ELTE AJK, 2022. NOVEMBER 10.

2. kép

1992. Július 01
Munkajogi rendszerváltás

HATÁLYBA LÉPŐ („ALAPOZÓ”) MUNKAÜGYI TÖRVÉNYEK
Munkatörvénykönyve

Mt.

Kjt.
közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény
Kb. 510 ezer fő

Ktv.
Köztisztviselők jogállásáról szóló törvény
kb. 110 ezer fő

Kell még új szabály:

Fegyveres és rendvédelmi szervek

Igazságszolgáltatás

3. kép

Jogalkotási folyamat „első” tíz éve

1992

Az **1992-től hatályos** Köztisztviselők jogállásáról szóló törvény a **karrierelvű** és **európai színvonalú** életpálya modell bevezetését tette lehetővé. A jogszabály **garantálta** a **kiszámíthatóságot**, bizonyos mértékben a **foglalkoztatási biztonságot**, és szavatolta az **érdemeken alapuló előmenetelt** is. Ennek nyomán **javulhatott** a közigazgatásban dolgozók jövedelmi helyzete.

1997. évi LXVII. Törvény a bírák jogállásáról és javadalmazásáról

2001

Hatályba lépett a közszolgálati intézmények (oktatás, egészségügy, kultúra, szociális ágazat) dolgozóinak alkalmazását és javadalmazását szabályozó **„Közalkalmazottak jogállásáról”** szóló törvény is.

A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 27. § (2) bekezdése nem engedi meg a hivatásos állomány érdekképviseletei számára a sztrájk szervezését: „Az érdekképviseleti szervek e törvény keretei között szabadon működhetnek és gyakorolhatják jogosítványaikat. Sztrájkot azonban nem szervezhetnek, és tevékenységükkel nem akadályozhatják meg a fegyveres szerv rendeltetésszerű működését, a parancsok és intézkedések végrehajtását.”

4. kép

Jogalkotási folyamat „második” korszaka

Megkezdődik a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény „fellazítása”.

2001

Elvetélt kísérlet az **„EGYSÉGES KÖZSZOLGÁLATI TÖRVÉNY”** megalkotására.

2012

A **2012. március 1-étől** hatályos – a Közszolgálati tisztviselőkről szóló – törvény. Ennek egyik deklarált célja, a civil és a fegyveres közszolgálat átjárhatóságának megteremtése. A másik jelentős paradigmaváltás: a **karrierelvet felváltotta a szolgálati elv.** Probléma ugyanakkor az, hogy e törvényi változásokhoz nem járult többlet forrás.

5. kép

A „JÓ ÁLLAM” az MKKSZ szerint

Az **államhatalom mindenkori birtokosai** – a szolgálati jellegű munkavégzés elrendelése, ezzel kapcsolatos elvárások, és a mindenre kiterjedő szigorú követelmény támasztás mellett – a jól teljesítő **közszolgálati dolgozókat megfelelő védelemben részesítik,** és munkájuk értékével **arányos javadalmazást** biztosítanak számukra.

JÓ ÁLLAM

6. kép

Jogalkotási folyamat „harmadik” menet

2012

2012 után megjelennek az „életpálya” törvények.
Ennek első „terméke” a pedagógus életpálya törvény.
NAGY REMÉNYEK ÉS NAGY CSALÓDÁSOK

2018

Befagyasztott közalkalmazotti illetményrendszer.

Erősen differenciálódó köztisztviselői szabályrendszer.

7. kép

ELVONÁSI TÜNETEK

Az **elmúlt évtizedben** a közszolgálati keresetek **reálértéke drasztikusan csökkent**. Ennek oka mindenekelőtt az, hogy a meghatározó bértarifák több mint 10 éve változatlanok, megszűnt a 13. havi juttatás, jutalmazásra nincs forrás, és jelentősen csökkentek (vagy végképp megvonták) a béren kívüli juttatásokat.

2010-2022

8. kép

VOLT EGYSZER EGY KTV. ILLETMÉNYRENDSZER (I. RÉSZ)

I. Besorolási osztály (felsőfokú iskolai végzettségű köztisztviselők)

Besorolási fokozat megnevezése	Fizetési fokozat	szolgálati jogviszony időtartama (év)	Szorzószám	A jelenleg hatályos bruttó illetmény összege
Gyakornok	1	0–1	3,1	119 815
Fogalmazó	2	1–2	3,2	123 680
	3	2–3	3,3	127 545
Tanácsos	4	3–4	3,5	135 275
	5	4–6	3,7	143 005
	6	6–8	3,9	150 735
Vezető-tanácsos	7	8–10	4,2	162 330
	8	10–12	4,4	170 060
	9	12–14	4,6	177 790
	10	14–16	4,8	185 520
Főtanácsos	11	16–19	5,1	197 115
	12	19–22	5,2	200 980
	13	22–25	5,3	204 845
Vezető-főtanácsos	14	25–29	5,6	216 440
	15	29–33	5,7	220 305
	16	33–37	5,8	224 170
	17	37 év felett	6,0	231 900

VOLT EGYSZER EGY KTV. ILLETMÉNYRENDSZER (II. RÉSZ)

9.kép

II. Besorolási osztály (középiskolai végzettségű kormánytisztviselők)

Besorolási fokozat megnevezése	Fizetési fokozat	Szolgálati jogviszony időtartama (év)	Szorzószám	A jelenleg hatályos bruttó illetmény összege
Gyakornok	1	0–2	1,79	69 184
Előadó	2	2–4	1,9	73 435
	3	4–6	2,0	77 300
	4	6–8	2,2	85 030
	5	8–10	2,25	86 963
	6	10–12	2,3	88 895
Főelőadó	7	12–15	2,5	96 625
	8	15–18	2,6	100 490
	9	18–21	2,65	102 423
	10	21–24	2,7	104 355
	11	24–27	2,8	108 220
	12	27–29	2,85	110 153
	13	29–31	2,9	112 085
Főmunkatárs	14	31–33	3,3	127 545
	15	33–35	4,0	154 600
	16	35–37	4,2	162 330
	17	37 év felett	4,4	170 060

10.kép

„Élő halott” Kjt. Bértábla ⇒ 11 még tartja magát

A közalkalmazotti fizetési osztályok első fizetési fokozata szerinti garantált illetmények havi összege.

Fizetési fokozatok	Fizetési osztályok									
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	69 000	77 000	78 000	79 000	89 000	122 000	127 000	129 500	142 000	154 500
2.	70 208	78 348	79 560	80 975	91 448	126 270	131 445	135 975	148 390	163 770
3.	71 415	79 695	81 120	82 950	93 895	130 845	136 208	142 450	156 555	175 358
4.	72 623	81 043	83 070	84 925	97 010	135 420	140 970	148 925	165 785	186 945
5.	73 830	82 390	85 020	86 900	100 125	139 995	145 733	155 400	176 435	198 533
6.	75 038	83 738	86 775	88 875	103 240	144 570	150 495	163 170	187 085	210 120
7.	76 418	85 278	88 725	91 048	106 578	149 145	155 258	172 883	197 735	219 390
8.	77 798	87 780	90 675	93 813	109 915	154 330	161 608	182 595	208 385	229 046
9.	79 350	90 283	93 210	96 775	113 253	159 515	169 228	192 308	216 905	238 703
10.	80 903	92 978	95 940	99 738	116 590	166 835	177 165	202 020	225 425	248 359
11.	82 455	95 673	98 865	102 700	119 928	174 155	185 103	210 438	233 945	258 015
12.	84 008	98 368	101 790	105 663	122 598	181 475	193 040	218 855	242 465	267 671
13.	85 560	101 063	104 715	108 625	125 268	188 795	200 978	227 273	252 405	278 486
14.	87 113	103 950	107 640	111 588	128 383	196 115	208 915	235 690	262 345	289 301
15.	88 665	106 838	110 565	114 550	131 498	203 435	216 853	244 108	272 285	300 116
16.	90 218	109 725	113 490	117 513	134 613	210 755	224 790	252 525	282 225	310 931
17.	91 770	112 613	116 415	120 475	137 728	218 075	232 728	260 943	292 165	321 746

11.kép

Lét-szám(háború)! Jövedelemi krízis

A közszolgálatban dolgozók létszáma kb. **660 – 680 ezer fő**

30-33% nem a reá irányadó illetménytábla szerinti fizetést kap

80-85 ezer fő minimálbért: **nettó 133 000 Ft = kb. 310-320 EURO**

135-140 ezer fő a szakmunkás bérminimumot: **nettó 173 000 Ft = kb. 410-420 EURO**

12.kép

„Osztódással szaporodó” közszolgálati bérszabályozás (I.)

nevesített közszolgálati **életpálya (?) törvények**

1.) Közszolgálati Tisztviselők életpályatörvénye (Kttv.)

2.) Kormányzati Igazgatásról szóló törvény (Kit.)

3.) Nemzeti Adó és Vámhivatal foglalkoztatottjainak életpálya törvénye

4.) Hivatásos szolgálatban állók életpálya törvénye (Hszt.)

5.) Honvédek életpálya törvénye (Hjt.)

6.) Pedagógus életpálya törvény

13.kép

„Osztódással szaporodó” közszolgálati munkaügyi szabályok (II.)

Önálló **jogállási törvények**

1.) Közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény

2.) Köztisztviselők jogállásáról szóló törvény **(2012-ben megszűnt)**

3.) Állami tisztviselőkről szóló törvény **(„élt” 2 évet)**

4.) Bírák jogállásáról szóló törvény

5.) Ügyészek jogállásáról szóló törvény

6.) Igazságügyi alkalmazottak jogállásáról szóló törvény

7.) Ügyészségi tisztviselők jogállásáról szóló törvény

8.) Különleges jogállású szervekről ….szóló törvény (Küt.)

9.) Rendvédelmi igazgatási alkalmazottak jogállásáról szóló törvény

10.) Honvédségi alkalmazottak jogállásáról szóló törvény

11.) Egészségügyi szolgálati jogviszonyról szóló törvény

14.kép

„Osztódással” szaporodó közszolgálati bérszabályozás (III.)

Önálló bérrendszerek elkülönített bértáblák

1.) Országgyűlési Hivatal dolgozóinak bérrendszer

2.) Állami Számvevőszék dolgozóinak bérrendszer

3.) Gazdasági Versenyhivatal dolgozóinak bérrendszer

4.) Állami vezetők javadalmazási és juttatási bérrendszere

5.) Polgármesterek javadalmazási és juttatási bérrendszere

6.) Felsőoktatási, kutatói bértábla

7.) Szociális Ágazati bértábla

8.) Kül képviseleti alkalmazottak bér és javadalmazási rendszere

9.) Szakoktatásban dolgozók bértáblája.

10.) Kulturális bértábla

30 évi eredmény?

1992 évi indulás → 3 (alapvető) munkajogi törvény

2022 évi érkezés 27 közszolgálati szabály + kire érvényes az általános munkatörvénykönyv?

Hogyan tovább ?

Vagy

„vissza a kályhához” ?

16.kép

A közszolgálati életpálya modell szerves része a sajátos közszolgálati juttatás

Magyary Zoltánra hivatkozunk, aki többször rámutatott arra, hogy az állam olyan **jelentős teljesítményt és lojalitást kér a közszolgáktól**, hogy azt még a válságos gazdasági helyzet viszonyai között is méltó jogosítványokkal és szolgáltatással, javadalmazással kell elismerje.

Az államnak **nincs igazgatási versenytársa**. Tehát nem az a kérdés, hogy ugyan azt a teljesítményt, produktumot hol tudják olcsóbban, vagy azonos költség mellett jobb eredménnyel előállítani.

javadalmazás

Régi – új közszolgálati bérrendszer „feltámadása”
Javaslatok (I.)

Új illetmény előmeneteli rendszer KELL!!!

A: Cél:

- Megteremteni a munkaerőpiacon a közszféra munkaerő megszerző és megtartó képességét
- Egzisztenciális stabilitás a közszolgálat dolgozóinak
- Negatív diszkrimináció kizárása

B: Az illetményrendszer alapjai

- Munkakörhöz szükséges iskolai végzettség
- Szakmai tapasztalat
- Munkaköri felelősség
- Objektív minősítésen alapuló teljesítmény értékelés

17.kép

18.kép

Régi – új közszolgálati bérrendszer „feltámadása” Javaslatok (II.)

Új illetmény előmeneteli rendszer KELL!!!

C: Az illetmény előmeneteli rendszer pillérei

1) Alapilletmény (besorolás az iskolai végzettség szerint, előmenetel a szolgálati idő növekedésével)
2) Munkaköri illetmény kiegészítés (munkakör értékelés alapján, fizikai, pszichológiai terhelés, informatikai, idegennyelvi tudás, vezetői státusz)
3) Minősítési illetmény kiegészítés (törvényben meghatározott időközönként minősítés alapján)

19.kép

A közszolgálati munkáltatói egészségbiztosítás, nyugdíjrendszer, egészségmegőrzés

Az MKKSZ a színvonalas és az esélyegyenlőséget garantáló közszolgálati szociálpolitika megteremtésében érdekelt.

az MKKSZ javasolja megvizsgálni azt, hogy az állam – mint a tényleges munkáltató – **a közszféra munkavállalói számára hozzon létre** (működtessen) **sajátos szolgáltatásokat nyújtó egészségbiztosítási és nyugdíjbiztosítási rendszert.**

a munkavállalók – munkáltatói közreműködéssel – rendszeresen vegyenek (vehessenek) részt munkaegészségügyi és általános egészségügyi szűrővizsgálatokon.

biztonság

20.kép

A közszolgálati munkáltatói egészségbiztosítás, nyugdíjrendszer, egészségmegőrzés

Az MKKSZ elengedhetetlennek tartja, hogy – az Európai Szociális Karta vonatkozó szabályainak alkalmazásában – **az állami foglalkoztatók legyenek példamutatóak a munkahelyi stressz csökkentése tekintetében.**

A polgárbarát, az ügyfél centrikus, a lakossági érdekeket mindenek előtt preferáló közigazgatási szolgáltatás nem zárja ki azt, hogy **az ügyintézők, az ügyek intézői (jegyzők, polgármesterek) is, indokoltan megfelelő védelemben részesüljenek.**

védelem

21.kép

Az életpályamodell működtetés biztosítéka a szociális partnerség, a szociális párbeszéd

Általános európai tapasztalat az, hogy **a válságkezelés ott volt eredményes és mindenki számára elfogadható megoldásokat jelentő, ahol széleskörű, a szociális partnereket érdemi módon kezelő érdekegyeztetés történt.**

párbeszéd

22.kép

Az életpálya modell működtetés biztosítéka a szociális partnerség, a szociális párbeszéd

Az MKKSZ nem vitatja azt, hogy a munkáltató birtokolja az erőforrások döntő többségét, legyen az anyagi, szellemi, humánkapacitás, információs többlet, szervezeti előny, lobbi előny, hálózati előny, stb. Éppen ezért érdekes az a felvetés, hogy ennyi előny birtokában mégis miért érdeke a munkáltatónak (esetünkben az állam képviselőinek) leülni a tárgyalóasztalhoz? Rendkívül egyszerű a válasz! **Az összes erőforrás használhatatlan, vagy holt tőke, ha nincs meg az azt működtető emberi tényező közös érdekeltsége.**

partnerség

23.kép

Köszönöm figyelmüket!

Elérhetőségeink

**Magyar Köztisztviselők, Közalkalmazottak
és Közszolgálati Dolgozók Szakszervezete (MKKSZ)**

Levélcím: H-1149 Budapest XIV., Róna utca 87.

Telefon: (36-1) 338-4002
Mobil: 0670/377-42-44

E-mail: mkksz@mkksz.org.hu

honlap címünk: www.mkksz.org.hu
Facebook: https://www.facebook.com/mkksz